

**Шәһәр күләмендә география фәнненән татар телендә үткәрелә торган
олимпиаданың мәктәп этабы җаваплары
2025-2026 нчы уку елы
8 нче сыйныф**

Сорауларның номеры	Дөрес җаваплар өчен бирелә торган баллар саны	Җавапларның дөрес варианты	
1	2	б	
2	2	в	
3	4 (бер дөрес җавапка 2 балл)	б, г	
4	2	а	
5	2	б	
6	2	в	
7	2	в	
8	2	а	
9	4 (бер дөрес җавапка 2 балл)	б, г	
10	2	д	
11	2	г	
12	2	б	
13	2	г	
14	2	г	
15	2	г	
16	2	в	
17	8 балл (1 дөрес җавапка 1 балл)	Елга исеме	Диңгез исеме
		Идел	Каспий диңгезе
		Обь	Карск диңгезе
		Амур	Охота диңгезе
		Лена	Лаптев диңгезе
		Колыма	Көнчыгыш-Себер диңгезе
		Дон	Азов диңгезе
		Днепр	Кара диңгез
		Урал	Каспий диңгезе
18	12 балл 4 балл дөрес санап чыккан өчен(4x1), 4 балл характеристика биргән өчен(4x1), 4 балл барлыкка	Ураган Көчле җил буларак карала.Тик тагын да көчлерәк. Тизлеге секунднына 33 м.га.житә.Ураган вакытында өйдә утыру киңәш ителә. Мәскәүдә 2017 нче елгы ураган вакытында 10 нан атык кеше үлү, 100 ләгән кешенең тән жәрэхәте алуы билгеле. Бик каты җил (диңгездә – шторм).	

	килү үзәкләрен төгәл атаган өчен (4x1).	Стихиянең тизлегә секундына 20 метрдан артып китә. Биеклең өлкәләрендә, диңгез буе районнарында тизлек секундына 30-35 м.га житә. Россиядә, штормнар күбрәк Приморьедә (диңгез буе краенда), Төньяк Кавказда, Прибайкальедә (Байкал буена), Охота диңгезе утравларына, Яңа Жир архипелагына, Анадыйрь шәһәренә туры килә. Шквал Жилнең кисәк кенә нык көчәюүе. Күп очракта көчле яшенле яңгыр башлана. Жилнең тизлегә секундына 25 м.га житә. Инфраструктура объектларына, йортларга зур зыян сала. Смерч (өермә) Бик көчле атмосфера өермәсе. Яңгыр болыты астында барлыкка килеп, жир өстенә яки диңгезгә күчә. Өстәгә биеклең 1000 м дан 1500 м га кадәр була. 50-100 м /с тизлек белән бөтерелә һәм 5-20 м/с тизлек белән күчә. Зур тизлек белән күчкәндә юлындагы бөтен нәрсәне жимерә. Амур өлкәсендә, Кара һәм Азов диңгезләрендә булганы бар.
19	10 БАЛЛ Бер дөрес җавапка 2 балл.	Солигорск, Соликамск, Соль-Илецк, Сольвычегодск, Усолье-Сибирское
20	14 БАЛЛ (4 балл, кайсы самолётның тизрәк очуын дөрес атаганга, 5 балл ике тапкыр алданрак килеп житкәннен әйткәнгә, 5 балл дөрес аңлатма биргәнгә.	Санкт-Петербург шәһәреннән очып киткән самолёт Магадан шәһәренә, икенче самолётка караганда, ике тапкыр алданрак килеп житә. Чөнки 60° лы паралельнең 1°лы дугасының озынлыгы – 55 км., ә экваторда исә 1° лы дуганың озынлыгы – 111 км.
Итого	80 БАЛЛ	